

Cetverosporazum proti miru na vzhodu.

Angleški urad za zunanje zadeve je dne 19. marca priobčil sledečo izjavo:

V Londonu zbrani ministrski predsedniki in ministri za zunanje zadeve četverosporazumovih držav vzamejo na znanje politični zločin, katerega je Nemčija pod imenom „nemški mir“ zagrešila proti ruskiemu ljudstvu. Rusija je bila takrat, ko je morala podpisati mirovno pogodbo, brez orožja, ker je svojo armado razorožila. Ruska vlada je pozabila, da se je Nemčija bojevala štiri leta zoper neodvisnost narodov in zoper pravice človečanstva. Ni še poteklo z Rusijo sklenjeno premirje, že je Nemčija začela pošiljati svoje čete z ruske fronte na zapadno fronto, čeprav se je zavezala, da tega ne bo storila, toda Rusija je bila tako slaba da proti temu ni mogla ugovarjati. Ko se je potem udeležil „nemški mir“, je Nemčija vpadla v ruske pokrajine ter uničila ali odvzela Rusiji vsa brambna sredstva. Zastopniki Rusije so morali podpisati mir, ne da bi vedeli, ali bo pogodba v resnici pomenjala mir ali vojno, in ne da bi bili zvedeli, v kakšni meri bo uničeno narodno življenje Rusije. Cetverosporazum ni dvomil, kakšno sodbo bodo izrekli o tem miru vsi svobodni narodi na svetu. Mirovne pogodbe, katero je Nemčija sklenila z Rusijo in jo bo še sklenila z Rumunijo, četverosporazum ne more priznati in je tudi ne bo priznal. Bojevali se bomo še nadalje, da napravimo enkrat za vselej konec nemški politiki plenjenja in ropanja. Ako naj zmagata pravičnost in svoboda, naj narodi, za kojih usodo gre, zaupajo armadam, ki so se izkazale, da so kos svoji veliki nalogi in sicer še celo v veliko težavnejšem položaju, kakor je sedanji.

Razne politične vesti.

V Gradcu se je na Jožefovo vršilo nemško zborovanje proti jugoslovanskim zahtevam. Glavna govornika sta bila advokat dr. Mravljak iz Maribora in dr. Ambrožič iz Celja, sinova slovenskega naroda. Nemci, ki nimajo nič govoriti o naših jugoslovanskih zahtevah, so sklenili resolucije, da se mora ustanoviti jugoslovanska država na vsak način preprečiti. Nemci hočejo imeti prosto pot iz Berolina preko jugoslovanskih pokrajin do Adrije. Nemci zahtevajo zedinjenje Avstrije z Nemčijo. — Hvala Bogu, da Nemci pri ustanovitvi Jugoslavije ne bodo imeli odločilne besede. Odločevali bomo o tem Jugoslavlani sami.

V državni zbornici se je vršila v sredo, dne 13. marca, razprava o zakonski predlogi za zvišanje plač samostojnim in pomožnim dušnim pastirjem. Zbornica je z veliko večino glasov sprejela zakonsko predlogo. Proti so glasovali samo sovražniki katoliške duhovščine in katoliške cerkve kakor: nemški socialni demokrati in tramazoni. V četrtkovni seji je pa zbornica razpravljala o zakonski predlogi glede zvišanja pristojbin za moštvo. O predmetu je med drugimi govoril tudi poslanec Pogačnik, ki je naglašal, da je krivično, ker dobiva moštvo, ki se nahaja v zaleđu, kljub vedno večji draginji iste pristojbine, kakor jih je dobivalo pred vojno. Zbornica je sprejela zakonsko predlogo, kakor se je vršila razprava o zakonskih predlogih glede rentnega davka vojnih doklad na neposredne davke in o razširjenju vojnega davka na višje zneske in dohodke za leto 1918-19. K predmetu je med drugimi govoril tudi finančni minister, ki je obenem napovedal, da bo meseca maja razpisano novo vojni posojilo. Zbornica je sprejela zakonske predloge. — V petkovi seji je drž. zbornica razpravljala o predlogi glede ustanovitve ministrstva za ljudsko zdravje in razprava o predlogi glede draginskih doklad za ljudskošolsko in mesčansko učiteljstvo. Zbornica je sklenila, da prispeva država k draginskim dokladom 70%, 30% bi pa naj prispevale dežele. S petkovo sejo je bilo predvelikonočno zasedanje državne zbornice zaključeno. Prihodnja seja se bo vršila dne 15. aprila.

Interpelacije in predlogi. Jugoslovanski klub je stavil več interpelacij radi postopanja mariborskega državnega pravništva, ker ne želi zasledovati in kaznovati ovaduhov, ki so zlasti v začetku vojne pe krivem ovajali Slovence, ki so bili

vsled tega po nedolžnem preganjanju, zasramovani in tirani v zapore; nadalje interpelacije zaradi grdega ravnanja z vojniki v Lilienfeldu, radi postopanja z nevojaškim prebivalstvom v zasedeni Italiji in še več drugih.

Za odpust starih črnovojnikov. Člani Jugoslovanskega kluba so predlagali, da se črnovojniki, ki so stari več kakor 42 let, odpustijo iz črnovojniške službe. Tozadevno so se vršile v četrtku in petek razprave v brambnem odseku.

Tedenske novice.

Citateljem in naročnikom! Današnja številka „Slov. Gospodarja“ je izšla radi praznika v torek le samo na štirih straneh. Primanjkuje nam v tiskarni delavskih moči. Radi tega smo morali močno skrajšati tudi dopise in druga poročila. Izpustiti smo morali tudi inserate. Upamo, da bomo lahko izdali prihodnji teden „Slov. Gospodarja“ zopet na osmih straneh. Za tokrat pa prosimo cenj. naročnike, naj nam oprostijo. — Prihodnja ponedeljkova „Straža“ izide radi praznika šele v torek, dne 26. marca.

Cesarica Zita in novorojeni princ se počutita, kakor pravijo zdravniški izvidi, stalno dobro.

60letnica. Vič. g. Josip Zidanšek, duhovni svetovalec, ravnatelj kn.-šk. deškega semenišča, profesor bogoslovja in imejitelj c. in kr. vojne-jubilejne spominske kolajne, je slavil dne 4. marca svoj 60. rojstni dan ter nastopil te dni 60. tedaj kot profesor še na mnoga leta!

50 let doktor. V Novicerkvi pri Celju je dne 12. marca slavil tamošnji dekan, kanonik, bivši drž. poslanec in nekdanji urednik „Slov. Gospodarja“ dr. Lavoslav Gregorec 50letnico doktorstva. Dr. Gregorec je bil dne 12. marca 1868 promoviran v Gradcu za doktorja bogoslovja. Jubilar je čil in zdrav na duhu in telesu. Cestitamo!

Osebnosti. Vadm. učitelj g. Stanko Marin je dobil naslov c. kr. profesorja. — Sapient na tukajšnji državni gimnaziji, g. dr. Pavel Stranšek je napravil na graški univerzi profesorski izpit.

Duhovščina dekanije Videm ob Savi in krajni šolski svet Zakot pri Brežicah se pridružujeta deklaraciji Jugoslovanskega kluba z dne 30. majnika 1917 pod habsburškim žezlom.

Zopet dve občini blizu Ptuja za deklaracijo. V občini Bišečki Vrh se je podpisalo 102, v občini Bišpa 123 občanov za Jugoslavijo pod habsburškim žezlom.

Na cedilu so jih pustili. Te dni bodo boje šli župani slovenskoštajerskih mest in nemškutarskih trgov na Dunaj, kjer bodo šli k ministrskemu predsedniku in baje celo k cesarju. Kje pa so ostali nemškutarski župani in odposlanci iz kmetskih občin, katerim se je že cela dva meseca obljubovalo, da se bodo zastopali na Dunaj, da bodo dobili fine cigare, da bodo tam dobro jedli in pili ter še bodo povrh dobili mastno odškodnino? Neka eri so se že vadili prepevati, ko so se gledali v ogledalu: „Sem zauberfant, imam čist nov gvant.“ A vse veselje, vse lišpanje, likanje, mazanje in pripravljane je bilo eaman. Nemški in nemškutarski glavači so pustili kmetske nemškutarje popolnoma na cedilu in jih niso vzeli s seboj na Dunaj.

Ali se boste kedaj spametovali? Nemška gospoda v Mariboru, Ptuj, Celju, Slov. Bistrici, Slov. Gradcu, Brežicah, Vojniku itd. gre torej sama na Dunaj. Kmetskih nemškutarjev ne mara. Revčeki so že pili tedne in tedne na račun dunajskega romanja, hvalili so se okoli, kako bodo govorili s samim cesarjem, a sedaj to presenečenje! Ali se bodo ti ljudje kedaj spametovali? Ali bodo sprevideali, da jih nemški in nemškutarski kolovodje vodijo samo za rosi? Norca se brijejo iz njih! Ti ljudje nimajo toliko oči, ne nimajo toliko samostojnosti, da bi dali slovo nemškutarstvu in bi šli z ogromno večino slovenskega kmetskega ljudstva. Zaslepljeni so in v svoji zaslepljenosti so tako zastrupljeni z nemškutarskim, z odpadniškim duhom, da za večino njih ni več zdravila. Smilijo se nam te izgubljene reve.

Tujci nas imenujejo tujce. „Marburgerca“, glasilo verskih in narodnih odpadnikov, se silno jezi, ker je tudi v Spielfeldu in na levem bregu Mure v Strasnu, Cmureku, Radgoni itd. podpisalo mnogo naših ljudi jugoslovansko deklaracijo. Seveda skuša vse stvar olepšati in to „stramo“ za nemški značaj onih krajev opravičiti s tem, da so neke priproste ženske osebe podpisale nekaj, da se same niso vedele kaj. Posebno jo jezi, ker je „Jugoslovanci“ pisal, da rabijo Nemci ob levem Murskem bregu mnogo slovenskih besed v domači govorici. Resnica pač kolje v oči. „Marburgerca“ se je povzpela do trditve, da na Spodnjem Štajerskem sploh Slovenci niso domačini, ampak so le preostanki Nemcev, zaostali Turki itd. Tako nesramno žali lutrovske nemški list naše slovenske prebivalstvo, ki že stoletja prebiva na svoji zemlji. Vprašamo: ali so mogoče lutrovske Svabi, ki so prišli s culico v roki iz Prusije, tukajšnji do mačini? Ali so mogoče ponemčeni Lahi, ki igrajo v nekaterih krajih mariborske okolice nemškutarske kolovodje, rojaki Sp. Štajerja? Ali imajo cigani, židje in ljudje enake baže, ki sedaj gulijo slovenskega kmeta in mu odvzemajo kruh in najpotrebnejše, več pravijo do naše ožje domovine kot slovenski reč, ki

je obdelal našo zemljo, sezidal mesta, trge in vasi? Pritepenci, ki si lasite našo grudo, idite tje, odkod ste prišli!

Petrolej za preklic jugoslovanske izjave. Iz Polensaka nam pišejo: Pretekli mesec je prišel v G. bišo v občini Hlaponci pri Ptuj fantič, star 18 let, in pravi: „Ali ste že podpisali jugoslovansko deklaracijo? Če ste jo že podpisali, le hitro prekličite! A znate, kako je bilo na shodu v Ptuj? Brenčič je moral bežati. Kako je Linhart priden, veren in pobožen kristjan? Če bote preklicali deklaracijo, vam prinesem petroleja.“ — Pri drugih hišah je ponujal sveče, samo ne podpisati izjave za Jugoslavijo. Rekel je, da je na njegovo prigovarjanje že 37 oseb preklicalo svoje podpise. Povsod je grozil s kaznijo. Neka žena ga je vprašala: „Kaj pa, ali ste Vi Slovenec ali Nemec? Kaj ne, kadar ste lačni, tedaj ste Slovenec, da dobite slovenskega kruha, kadar pa ste siti, ste pa Nemec.“ Pobič pravi, da je iz Maribora. Pa mislim, da je iz Ptuja in sicer „Štajerčev“ agent.

Slovenski vojaki imenujejo „Štajerca“ lažnjivca. Slovenski saperski 60. bataljona (prejšnji pionirski baon št. 3) nam pišejo: Veseli smo novice, ki nam jih prinašata „Slov. Gospodar“ in „Straža“ iz domovine. Veselimo se Jugoslavije, veselimo se dela naših vrlih mladenk pri podpisovanju izjav. Da, samosvoji gospodari hočemo biti na naših domačih tleh pod žezlom našega presvetlega vladarja Karla I. — „Štajerca“, katerega mi tukaj na fronti nazivamo „lažnjivca“, se nam tudi večkrat vsili. Kakor so nekdanj imeli nemški graščaki za slovenskega kmeta bič in palico, tako sedaj grozi „očka“ onim v domovini, ki nočejo plesati tako kakor godejo nemškutarji in Nemci, vedno z žandarji, s sodnijo in z ječo. Seveda se „Štajerčevih“ groženj dandanes nihče ne boji. Skoro v nobenem „Štajercu“ ne manjka stare lažnjive pesmi, da je „Slov. Gospodar“ imenoval vojake 87. polka šnopsarje. Mi natanko prečitamo vsako številko „Slov. Gospodarja“, vendar tega nismo našli nikjer. Gotovo je, da si jo je kar na debelo izmislil. Nekateri hudomušni tovariši celo trdijo, da „Štajerčev“ urednik škili, vsaj na eno oko. Pravijo, da je v izloži trafike na Glavnem trgu v Ptuj čital „Slov. Gospodarja“, pa je videl svoj list v oknu mestnega gledališča in tako ni vedel, da je bral to v „Štajercu.“ Na svetu je vse mogoče. — Veselo Veliko noč vsem Jugoslovankam in Jugoslovankam! Joško Slavinec, Ljutomer; Franc Rupar iz Skočjana; Andrej Kajtna iz Loke; Franc Vakaj in Franc Ferline od Sv. Ana v Slov. gor. ter več drugih.

Mnenje slovenskega vojaka o „Štajercu.“ Vojaki naskakovalne stotnije 18. bataljona, vojna pošta 613, nam pišejo med drugim: Poslušal sem grometi topove, gledal sem razmesarjene tovariše, gledal kuče in množice mrličev nepokopanih na več tednov. Pa vsa ta vojna grozota se mi ni tako studila, kakor nemškutarski „Štajerc“! V krogu bojnih tovarišev se pogovarjamo in s studom razmišljamo, kako izdajalec, lažnjivo in nesramno piše ta slovensko pobarvan nemški list. Čeravno smo Jugoslavlani, pa vendar smo vedno zvesti Bogu, cesarju in avstrijski zastavi. Zaradi tega si ne damo učiti od te propalice. „Štajerc“ se hvali, da je zvest Avstriji, celo katoličan hoče biti, sicer pa vodi „Štajerčeva“ net k lufris veri in — v Berlin k Prusom. Slovenski vojaki pa pravimo: Sami si hočemo urediti svoj dom, sami hočemo preurediti našo domovino, imeti hočemo našo Jugoslavijo pod habsburškim žezlom. — Sledi 41 podpisov.

Slovenski fantje ob Plavi pozdravljajo Jugoslavijo. Od Plave na Laškem smo dobili od velikega števila slovenskih in hrvaških vojakov navdušene izjave za jugoslovansko deklaracijo. V neki izjavi, podpisani od več kot 260 vojakov, se glasi: „Povemo odločno na ves glas, da se ho slišalo do Dunaja, do Budimpešte in do Berolina, da mi slovenski vojaki nismo prelivali kri ne za nemštvo in madžarsko predrznost in pohlepnost, temveč edino in samo za cesarja Karla in njegovo presvetlo habsburško hišo in za našo narodno svobodo, za Jugoslavijo. Slavljenja in proslavljenja, srečna in blagoslovljena bodi naša mati, ti zaželjena naša mila Jugoslavija!“

Prošnja jugoslovanskih vojakov. Slovenci, Hrvati in Srbi, ki skupno vršijo vojniško službo v poljski bolnici št. 1503, vojna pošta 375, prosijo za tri tamburice, da se morejo v prostem času malo zabavati. Tamburice se naj pošljejo na naslov: Ivo Repolusk, san. desetenik, c. in kr. poljska bolnica št. 1503, vojna pošta 375.

Hvala slovenskemu zaledju. S fronte nam piše slovenski črnovojnik, ki se že nad tri leta bori na vseh mogočih frontah za našo domovino. Nas slovenske vojake skrbi usoda našega naroda. Občudovati moramo krepke nastope naših poslancev v državnem zboru, kjer se odločno bijejo za naš bitni ali ne biti. Vso hvalo zaslužijo naše požrtvovalne miadence in žene, ki se vedno vstrajno zbirajo podpise za majniško deklaracijo — kamne za naš bodoči jugoslovanski dom. Slovenci! Slovenke! Vojaki častitamo Vaši vstrajnosti, nastopom, občudujemo trdno voljo, s katero premagujete mnoge težke napore in ovire, ki se vam stavijo na pot od naših nasprotnikov! Radi naše odsotnosti delate s polvojeno močjo. Nikdar vam ne pozabimo tega! Le vrlo naprej, širite jugoslovansko zavest med omahljivci-nevedneži, zlasti pa neizprosen boj ptujski zakotni gnjusobi „Štajerčev“, da bo se bolj javkal kot dosedaj. Vam, vojak-tovariš, pa priporočam najboljšega prijatelja, ki vam naj v